

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

**«ΣΥΣΤΑΣΗ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
«ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ Α.Ε.» ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑ-
ΤΑΞΕΙΣ »**

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, την επωνυμία «ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ι.Ν.Κ.Α.Ε.» (στο εξής Ινστιτούτο) και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη συγκρότηση και τη λειτουργία του (άρθρα 1 έως 7 του Νοσχ). Επιπλέον, προστίθεται διάταξη στο άρθρο 39 του ν.δ. 187/1973, με το οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου, η οποία προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων στους Αναγνωρισμένους Οργανισμούς (Νηογνώμονες) ως εξουσιοδοτημένους από το Ελληνικό Κράτος φορέων για τη διενέργεια Επιθεωρήσεων στα υπό Ελληνική σημαία πλοία και την έκδοση των προβλεπόμενων πιστοποιητικών ασφαλείας (άρθρο 8 του Νοσχ), ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στους Οργανισμούς Λιμένα Α.Ε. (άρθρο 9 του Νοσχ) και παρέχεται η δυνατότητα να καθορισθεί, με κανονιστική πράξη, ο μέγιστος αριθμός πλοίων στα οποία μπορεί ταυτόχρονα να παρέχει υπηρεσίες ο ίδιος τεχνικός ασφαλείας όπως και ο ελάχιστος ημερήσιος χρόνος υποχρεωτικής απασχόλησης του τεχνικού ασφαλείας και παρουσίας του επί του πλοίου (άρθρο 10 του Νοσχ).

Το Ινστιτούτο τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του κράτους, δια του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, και λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος (άρθρο 1 παρ. 2 του Νοσχ). Σκοπός του είναι η παροχή κατάρτισης και η επιμόρφωσης των ναυτικών με την ανάληψη δραστηριοτήτων κατάρτισης

που μπορούν να χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους, προκειμένου να ενισχυθεί η απασχόληση (άρθρο 3 παρ. 1 εδ. α' του Νσχ).

Σύμφωνα με τη διάκριση που ακολουθείται στη θεωρία (βλ., αντί πολλών, Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 11η έκδοση, Ανατύπωση 2005, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, σελ. 374 επ.), το Ινστιτούτο αποτελεί δημόσιο νομικό πρόσωπο ειδικού σκοπού, το οποίο διέπεται, καταρχήν, από το ιδιωτικό δίκαιο και συγκεκριμένα από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες (άρθρο 1 παρ. 3 του Νσχ). Με άλλα λόγια, πρόκειται για δημόσια επιχείρηση και, ειδικότερα, για την πιο διαδεδομένη μορφή της, τη δημόσια εταιρεία. Σκοπός των δημόσιων εταιριών, δηλαδή των δημόσιων νομικών προσώπων με εταιρική μορφή εμπορικού δικαίου (το Ινστιτούτο θα είναι μονομετοχική ανώνυμη εταιρεία, με μόνο μέτοχο το Ελληνικό Δημόσιο, άρθρο 4 παρ. 1 του Νσχ), είναι η «πληρέστερη απαλλαγή του φορέα της επιχειρηματικής δραστηριότητας από την εφαρμογή των κανόνων του διοικητικού δικαίου και η πληρέστερη εξομοίωση των όρων της οργάνωσης και λειτουργίας του προς την οργάνωση και λειτουργία παρεμφερών ιδιωτικών επιχειρήσεων» (Επ. Σπηλιωτόπουλος, ό.π., σελ. 384).

Το Ινστιτούτο ιδρύεται με πράξη του νομοθετικού οργάνου (άρθρο 1 παρ. 1 του Νσχ), με αποτέλεσμα να διέπεται από τη συνταγματική αρχή της νομιμότητας και να αναπτύσσει, επομένως, μόνο τις δραστηριότητες που του επιτρέπουν οι καθοριζόμενοι από το παρόν Νσχ σκοποί (αρχή της ειδικότητας). Έχει διοικητική αυτοτέλεια, η οποία συνίσταται στο γεγονός ότι οι σχετικές διατάξεις του προτεινόμενου Νσχ αναγνωρίζουν στα όργανα του Ινστιτούτου την αρμοδιότητα να ρυθμίζουν, με αποφάσεις τους, τα σχετικά με τη δραστηριότητα του ζητήματα. Η οργάνωσή του περιλαμβάνει ένα πολυμελές συλλογικό όργανο, το επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (στο εξής Δ.Σ.) και ένα μονομελές όργανο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο (άρθρο 2 παρ. 1 και 2 του Νσχ). Ο εποπτεύων Υπουργός διορίζει τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, γεγονός που καταδεικνύει τη φύση και την έκταση της εποπτείας που ασκείται στο Ινστιτούτο από το κράτος, καθώς επίσης και δύο επιπλέον μέλη του Δ.Σ., με τους αναπληρωτές τους. Τα υπόλοιπα τρία μέλη διορίζονται επίσης από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, υποδεικνύονται, όμως, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και το Διοικητή του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.). Στην εξασφάλιση της ανεξαρτησίας του Ινστιτούτου αποσκοπεί ο διορισμός των μελών του Δ.Σ. επί τετραετή θητεία. Το Ινστιτούτο απολαμβάνει, επίσης, περιουσιακής αυτοτέλειας, η οποία συνίσταται στον σχηματισμό δικής του περιουσίας από τακτικούς και έκτακτους πόρους (άρ-

θρο 5 του Νσχ), σύμφωνα δε με πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας [ΣΤΕ (Ολ) 283/1995, Αρμ 1995, σελ. 683, ΔιοικΔίκη, 1995, σελ. 862], το νομοθετικό όργανο είναι ελεύθερο να ρυθμίζει την τύχη της περιουσίας των δημόσιων νομικών προσώπων, δεδομένου ότι η περιουσιακή τους αυτοτέλεια αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση ειδικών κρατικών σκοπών.

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νσχ

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 2

Στην ανωτέρω διάταξη αναφέρεται ότι «η Εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας». Όπως έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας, πρόκειται για διατύπωση η οποία επαναλαμβάνεται στερεότυπα σε όλους σχεδόν τους ιδρυτικούς νόμους δημόσιων επιχειρήσεων. Πάντως, η εξειδίκευση της, καταρχήν, αόριστης έννοιας του δημόσιου συμφέροντος επιτυγχάνεται, σε σημαντικό βαθμό, με την αναλυτική περιγραφή των σκοπών του νομικού προσώπου (άρθρο 3 του Νσχ). Σε κάθε περίπτωση, προβλέπεται και η εποπτεία του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας επί του Ινστιτούτου.

2. Επί του άρθρου 3 παρ. 3 περ. 6)

Σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη, «Για την εκπλήρωση του σκοπού της, η Εταιρεία μπορεί να ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 2229/1994 (ΦΕΚ 138 Α΄). Επίσης η εταιρεία μπορεί: α)..., β) να συγκροτεί δίκτυα συνεργασίας με νομικά ή φυσικά πρόσωπα, της ημεδαπής ή αλλοδαπής, γ)».

Δεδομένου ότι η με οποιονδήποτε τρόπο συνεργασία της Εταιρείας με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο προβλέπεται ήδη στην παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 2229/1994, στην οποία και παραπέμπει η προτεινόμενη διάταξη, είναι, ενδεχομένως, περιττή η ειδική αναφορά στη δυνατότητα της Εταιρείας να συγκροτεί δίκτυα συνεργασίας με νομικά ή φυσικά πρόσωπα της ημεδαπής ή αλλοδαπής, που προβλέπει η προτεινόμενη περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 3 του Νσχ.

3. Επί του άρθρου 6 παρ. 4

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, με το Καταστατικό της Εταιρείας, το οποίο καταρτίζεται από το Δ.Σ. και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Εμπορικής Ναυτιλίας (άρθρο 6 παρ. 1 του Νσχ), «ορίζονται οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης της Εταιρείας, θέματα που αφορούν την εταιρική

4

χρήση, τη λύση και εκκαθάριση της Εταιρείας και κάθε άλλο σχετικό θέμα». Δεν θα ήταν, ενδεχομένως, άσκοπο να προβλεφθεί στην εν λόγω διάταξη ότι, συμπληρωματικά, το Καταστατικό θα καταρτισθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 του κ.ν. 2190/1920.

4. Επί του άρθρου 7 παρ. 1

Με την ανωτέρω διάταξη προβλέπεται η δυνατότητα στελέχωσης του Ινστιτούτου και με απόσπαση υπαλλήλων από φορείς του δημοσίου τομέα του ν. 2190/1994, όπως αυτός ισχύει, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Πρέπει να επισημανθεί ότι η ρύθμιση αυτή παρίσταται, σε σχέση με το άρθρο 68 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 2683/1999), ως ειδική λόγω του ότι σε αυτό προβλέπεται απόσπαση μόνο σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, όχι όμως και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Πάντως, διευκρινίζεται από τον νομοθέτη, λόγω της εγκαθιδρυόμενης οικονομικής αυτοτέλειας του Ινστιτούτου ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (βλ. ανωτέρω υπό Ι. Γενικές Παρατηρήσεις), ότι οι αποδοχές των αποσπώμενων υπαλλήλων βαρύνουν το ίδιο το Ινστιτούτο.

5. Επί του άρθρου 8

Με το προτεινόμενο άρθρο προστίθεται διάταξη στο άρθρο 39 του ν.δ. 187/1973 (με το οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου) η οποία προβλέπει πλέον τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων κατά των νόμιμων εκπροσώπων των Αναγνωρισμένων Οργανισμών (Νηογνωμόνων), ως εξουσιοδοτημένων από το Ελληνικό Κράτος φορέων, για τη διενέργεια Επιθεωρήσεων στα υπό Ελληνική σημαία πλοία, και την έκδοση των προβλεπόμενων πιστοποιητικών ασφαλείας. Πράγματι, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, το οποίο ρυθμίζει θέματα που αφορούν στους Αναγνωρισμένους Οργανισμούς (Οδηγία 94/57/ΕΚ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και η οποία έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με τα π.δ. 32/1997, 90/1998, 345/2003 και 3/2005, καθώς επίσης και η Απόφαση Υ.Ε.Ν. 4113.190/01/2004), όπως επισημαίνει και η αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την προσθήκη του άρθρου στο Νοσχ, δεν παρέχει τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων κατά των νόμιμων εκπροσώπων των Αναγνωρισμένων Οργανισμών (Νηογνωμόνων). Βλ. σχετικά και ΓνωμΝΣΚ 89/2005.

Εξ άλλου, στην αιτιολογική έκθεση, αυτή η δυνατότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων στους Αναγνωρισμένους Οργανισμούς χαρακτηρίζεται «ως ενδιάμεσο μέτρο, το οποίο θα λειτουργεί προειδοποιητικά πριν την εφαρμογή του μέτρου της άρσης της παρασχεθείσας εξουσιοδότησης του Αναγνω-

ρισμένου Οργανισμού», την οποία προβλέπει το άρθρο 3 του π.δ.32/1997 για τις περιπτώσεις που αυτός δεν ανταποκρίνεται επαρκώς και ικανοποιητικά στις απαιτήσεις της εξουσιοδότησης. Από τη διατύπωση, όμως, της προτεινόμενης διάταξης δεν φαίνεται να προκύπτει σαφώς εάν η ανωτέρω διοικητική κύρωση πρέπει να επιβάλλεται πριν από την εφαρμογή του μέτρου της ανάκλησης της εξουσιοδότησης του Οργανισμού, ως προειδοποιητικό μέτρο, ή εάν οι δύο κυρώσεις δύνανται να επιβάλλονται και σωρευτικά. Θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, να διευκρινισθεί το ανωτέρω ζήτημα στην προτεινόμενη διάταξη, προκειμένου να καταστεί σαφής η βούληση του νομοθέτη και να αποφευχθούν ερμηνευτικές δυσχέρειες.

Αθήνα, 4.9.2006

Ο εισηγητής
Δημήτριος Κανελλόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέλιος Κουσούλης
Αναπληρωτής Καθηγητής
της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών